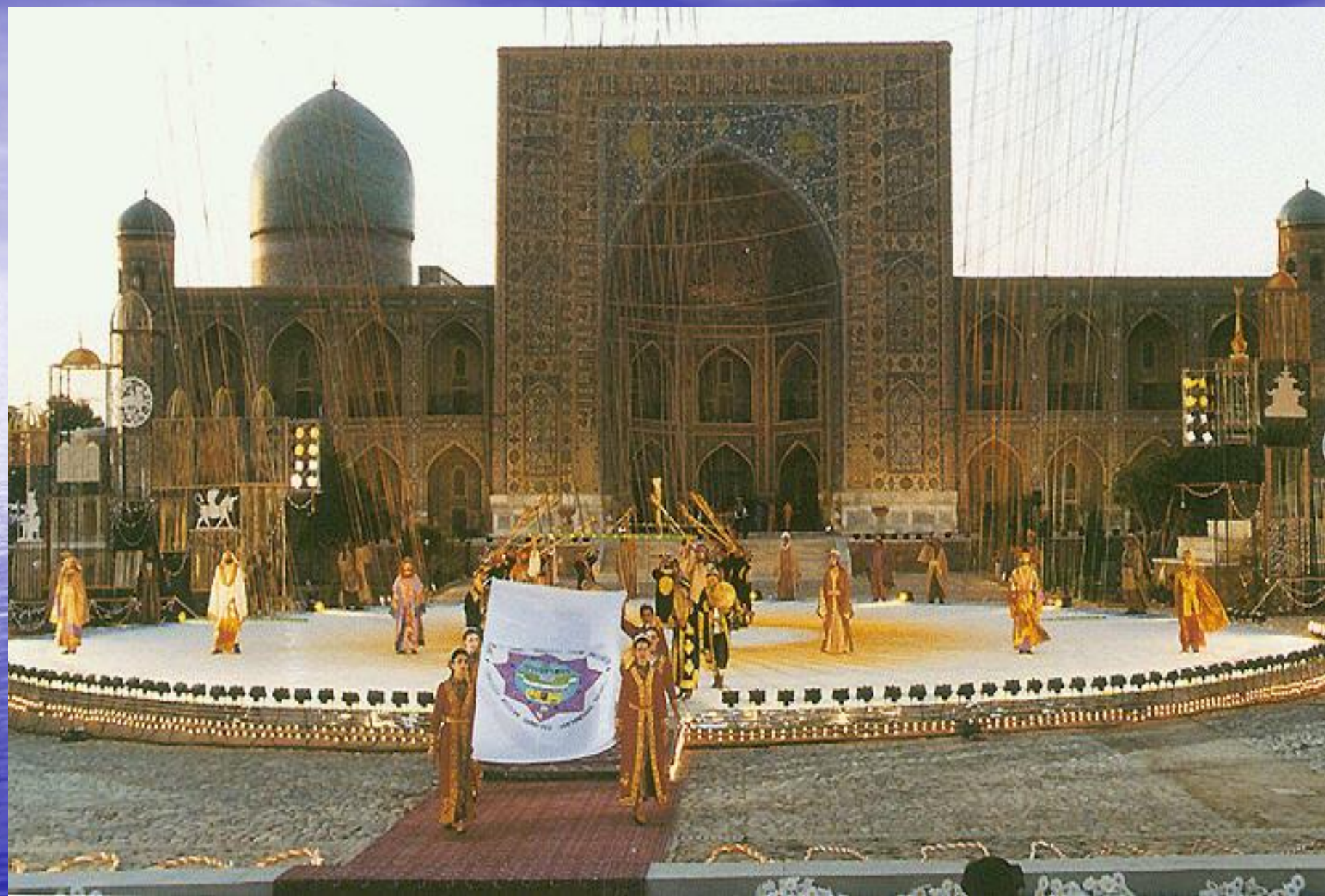

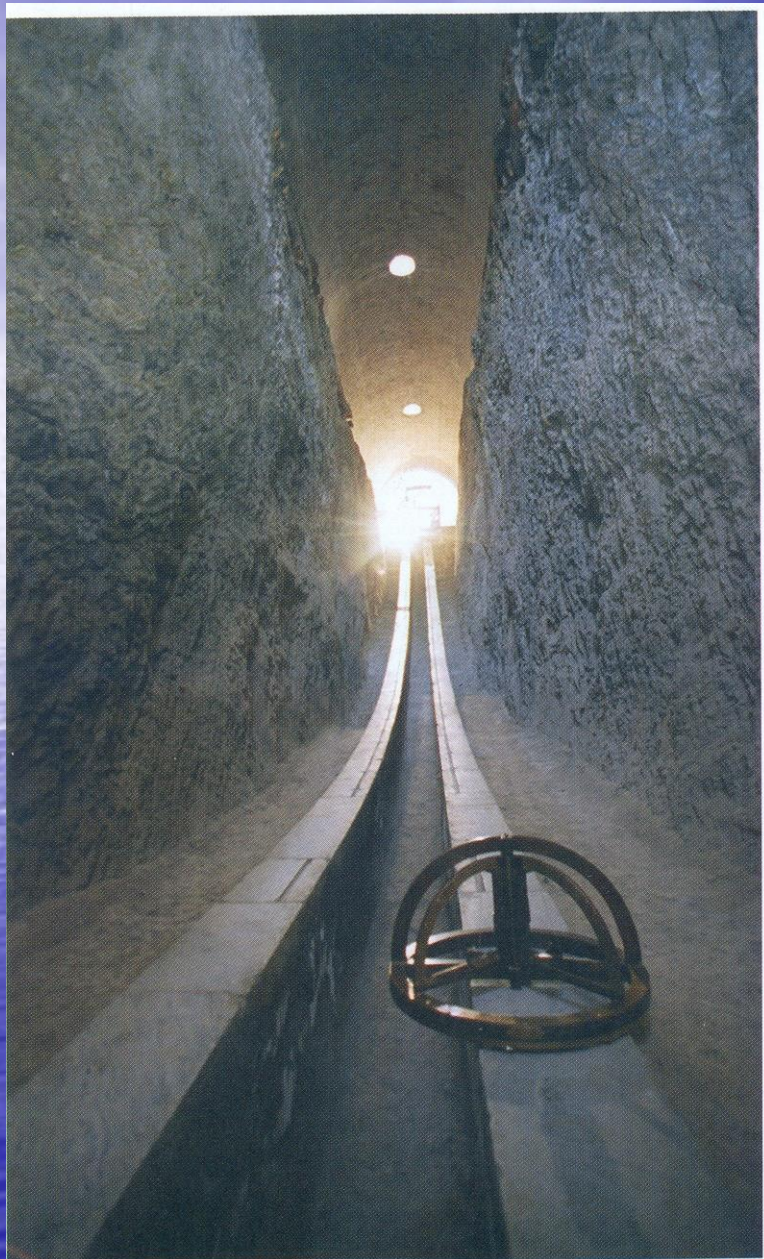
"TIL - MILLAT QALBI"

Samarqand. Ulugʻbek rasadxonasi

Urganch. «Avesto» yodgorligi

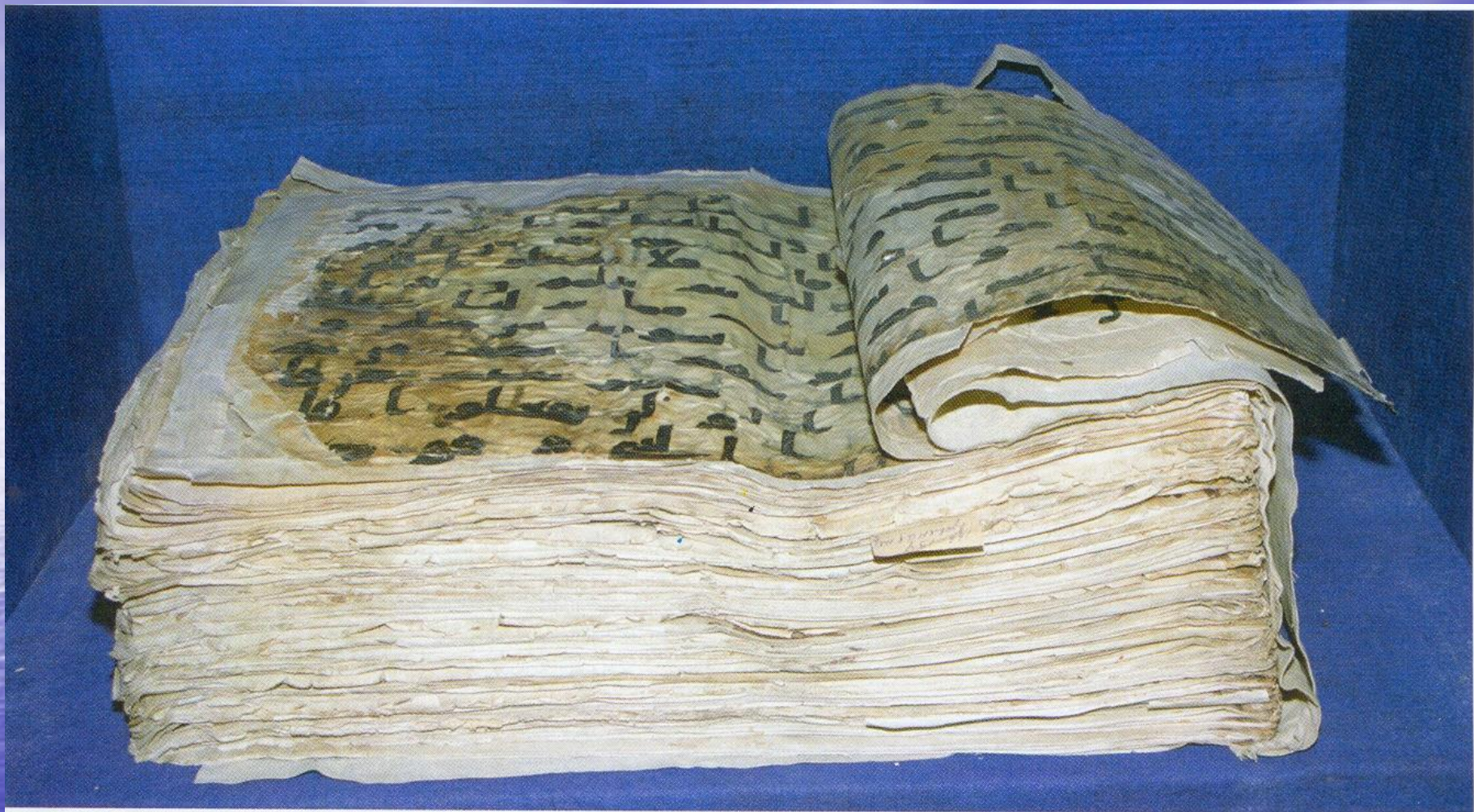
Toshkent. «Shahidlar xotirasi» yodgorlik majmuasi

Marg'ilon. Burhoniddin Marg'inoniy yodgorligi

Nukus. Qoraqalpog'iston san'at muzeyi

Toshkent. Hazrati Imom majmuasi. Muqaddas Usmon Qur'oni

Toshkent. Bolalar ijodiyoti markazi

**Sen bilan dunyo sadosin tinbgladim, milliy tilim,
Tillashib olam elini angladim, milliy tilim.
O'tmishning devorini sharh etdi Mahmud Qoshg'ariy.
Turkcha ul sharhni dilimga joyladim, milliy tilim.**

**Ravnaqing yo'lini to'sdi yovlaring yillar aro,
Mungli holinga yurakdan ingradim, millay tilim.
Tuzdi devon Mir Alisher tutdi sha'ningni ulug',
Mirza Boburdan o'qib she'r yig'ladim, milliy tilim.**

O'zbek xalqi tarixida keng foydalanib kelingan yozuvlar

Runik yoki O'rxun –Enasoy
yozuvi

Uyg'ur yozuvi

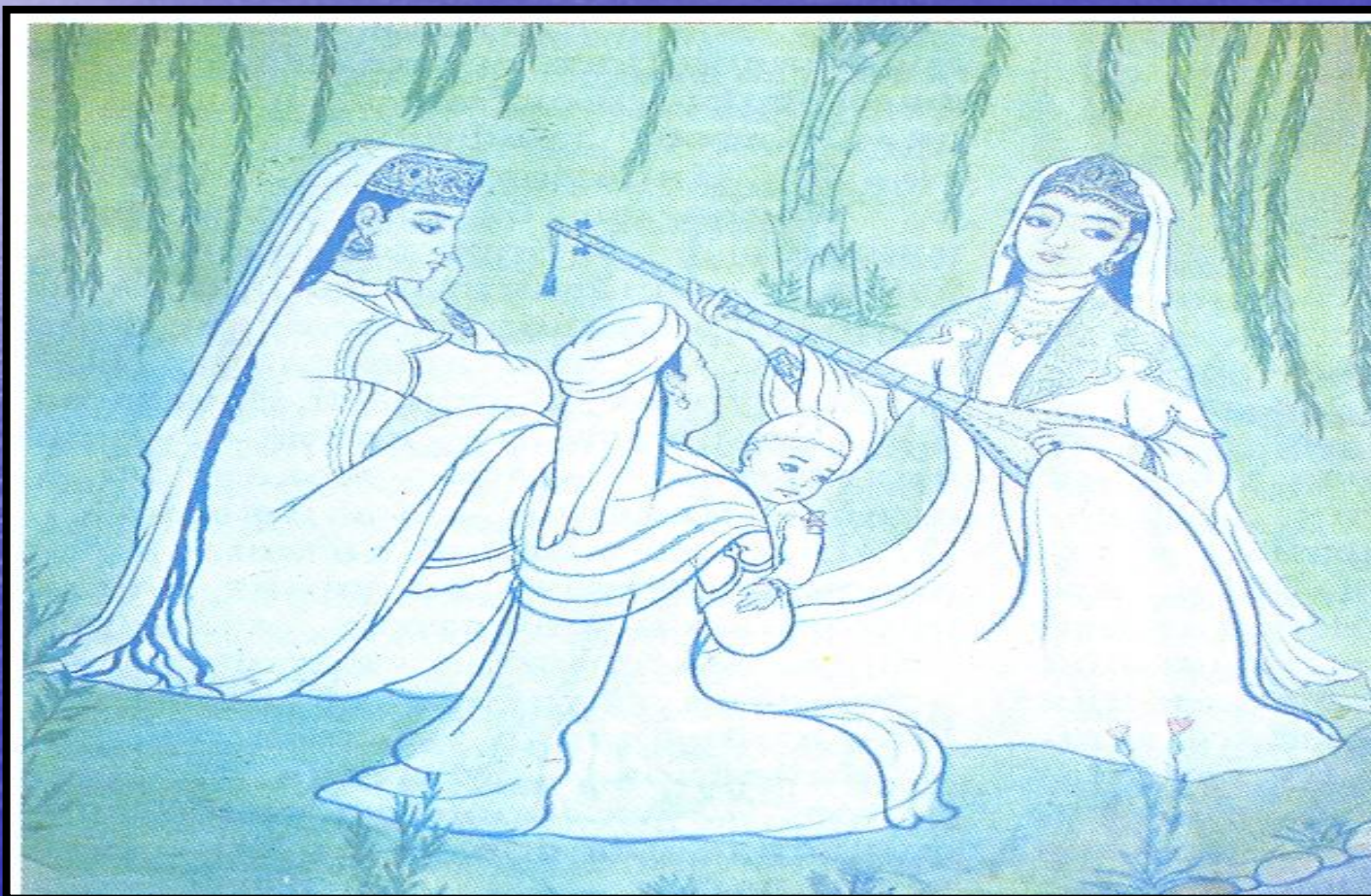
Arab yozuvi

Lotin yozuvi

Lotin yozuviga
asoslangan o'zbek
alifbosi

Kiril yozuvi

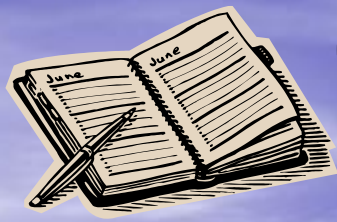
Odamga bolalikdan singdirilgan odatlar yosh daraxt tanasiga o'yib yozilgan harflarga o'xshaydiki, ular daraxt bilan birga o'sadi, voyaga yetadi daraxtning tarkibiy qismiga aylanib qoladi.

**Ilm hikmat suvni yon-
dirar
Oltin yerda qolsa
ham,
Bilimli yerda qolmas.
Ilmsiz -bir yashar,
Ilimli ming yashar.**

Uvaysiy va Nodira

O'zbek tilining taraqqiyot bosqichlari

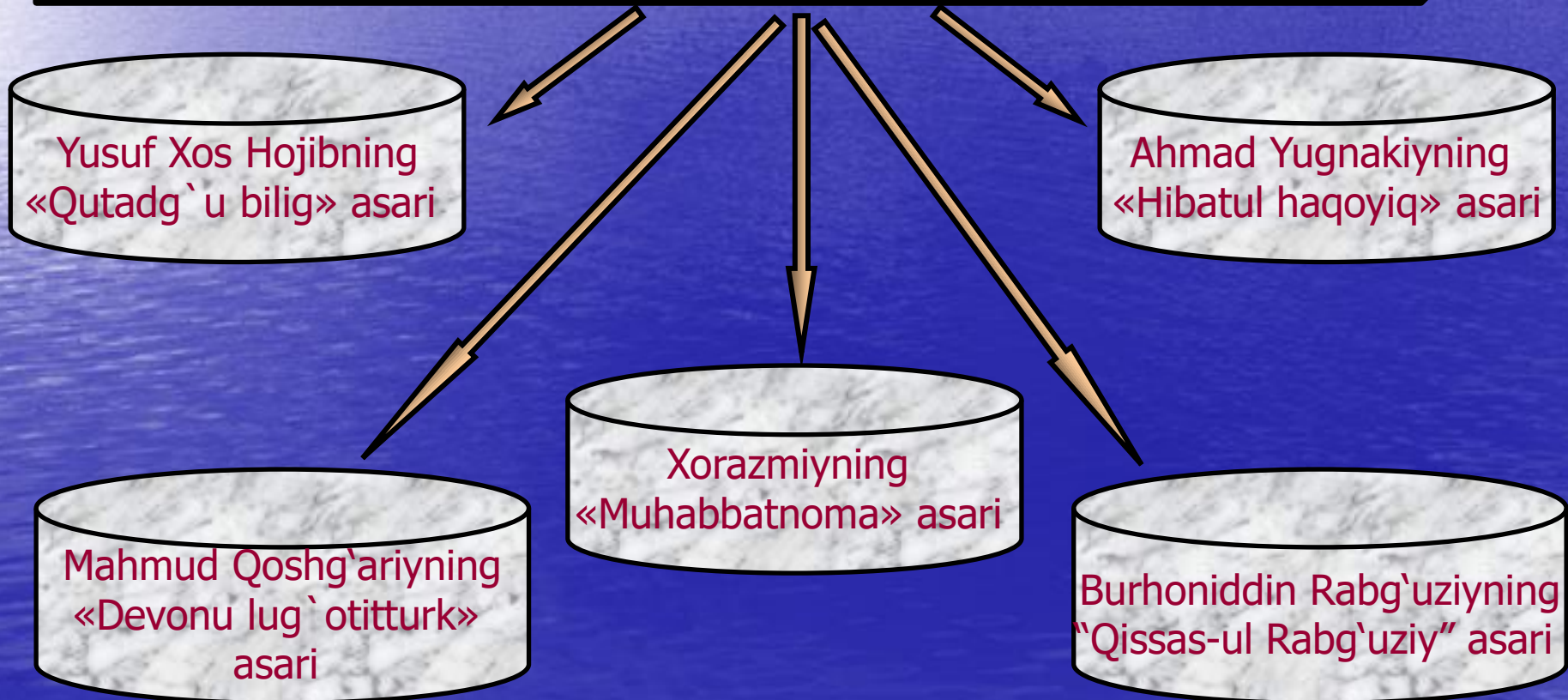
1. Qadimgi turkiy adabiy til (VII asrdan – XIII asrgacha).
2. Eski o'zbek adabiy tili (XIII–XIV asrdan – XIX asrning ikkinchi yarmigacha).
3. Hozirgi o'zbek adabiy tili (XIX asrning ikkinchi yarmidan hozirgacha).

O'rta maktab darsligida quyidagicha:

1. Qadimgi turkiy til;
2. Eski turkiy til;
3. Eski o'zbek adabiy tili;
4. Hozirgi o'zbek adabiy tili.

Qadimgi turkiy til XI-XIV asrlar

Eski o'zbek adabiy tili

**Alisher Navoiy
"Xamsa"**

**Zahiriddin Muhammad
Bobur "Boburnoma"**

**Alisher Navoiy
"Tarixi muluki Ajam"**

**Nodirabegim
"Firoqnoma"**

**Ogahiy
"Ta'viz ul-oshiqin"**

**Gulxaniy
"Zarbulmasal"**

**Uvaysiy
chistonlari**

**Shermuham Munis
"Munis ul-ushshoq"**

Mashrab g'azallari

Maxmur g'azallari

Turdi Farog'iy

**Munis Xorazmiy
g'azallari**

"Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch"

asarida ona tiliga berilgan ta'rif

Ona tili –bu millatning ruhidir

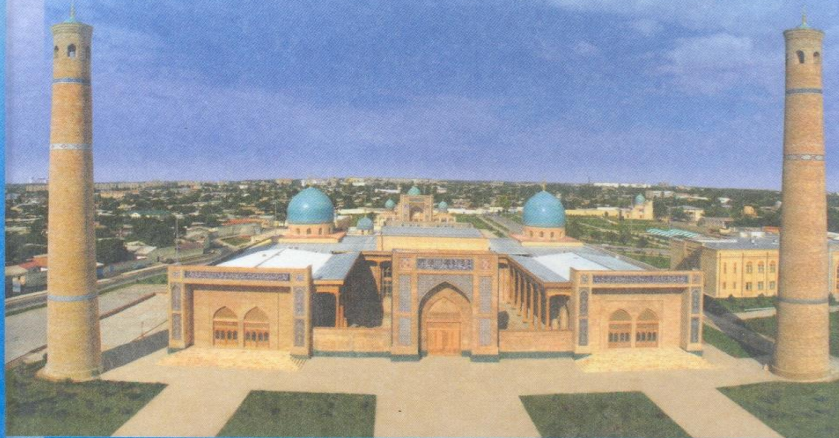
**O'zlikni anglash, milliy ong
va tafakkurning ifodasi,
avlodlar o'rtasidagi
ruhiy-ma'naviy bog'liqlik til
orqali namoyon bo'ladi.**

**Jamiki ezgu fazilatlar inson
qalbiga, avvalo, ona allasi,
ona tilining betakror jozibasi
bilan singadi.**

Islom Karimov

**YUKSAK
MA'NAVIYAT –
YENGILMAS KUCH**

Toshkent. Alisher Navoiy haykali

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI I.A.KARIMOVNING "YUKSAK MA`NAVIYAT-YENGILMAS KUCH" ASARIDAGI ALISHER NAVOIY HAQIDAGI FIKRLAR

- "...Agar bu ulug` zotni avliyo desak, u avliyolarning avliyosi, mutafakkir desak, mutafakkirlarning mutafakkiri, shoir desak, shoirlarning shoiridir...
- Ona tiliga muhabbat, uning beqiyos boyligini anglash tuyg`usi ham bizning ongu shuurimiz, yuragimizga, avvalo Navoiy asarlari bilan kirib keladi".

Kitobdan yaxshiroq
do'st yo'q jahonda,
G'amxo'ring bo'lgay u
g'amli zamonda.
U bilan qol tanho,
hech bermas ozor,
Janninga yuz rohat
beradi takror.

Alisher Navoiy
1441-1501

Ɖavlat tili

**Ma'lum davlat
hududida rasmiy
aloqaaralashuv
vositasi**

**Barcha davlat hujjati
davlat tilida yoziladi,
yig'in, anjuman
va qurultoy shu
tilda olib boriladi.**

**1989-YIL 21-OKTABRDA
O`ZBEK TILIGA DAVLAT TILI
MAQOMI BERILDI.**

**O'ZBEKISTON ASOSIY QONUNINING
4 MODDASIDA, «DAVLAT TILI TO'G'RISIDA»GI
QONUNNING 1 MODDASIDA SHUNDAY DEYILGAN:
«O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING
DAVLAT TILI O'ZBEK TILIDIR».**

**Qonun O'zbekiston xalqi sobiq Sho'ro davlati tarkibida
bo'lgan vaqtda qabul qilinganligi sababli mustaqillik
qo'lga kiritilgandan keyin uni qayta ko'rib chiqish
zarurati paydo bo'ldi. Shuning uchun 1995yil 21dekabrda
«Davlat tili haqidi »gi Qonungaga o'zgartirishlar kiritildi.**

**Avvalgi 30 moddadan
iborat Qonunning 11 moddasi chiqarilib,
5 modda yangidan qo'shildi.**

Natijada u 24 moddadan iborat bo'ldi.

Alisher Navoiy soʻz qutubini hamisha

**Soʻzdurki, nishon berur oʻlukka jondin,
Soʻzdurki, berur jongʻa xabar jonondin,
Insonni soʻz ayladi judo hayvondin,
Bilkim, guhari sharifroq yoʻq ondin.**

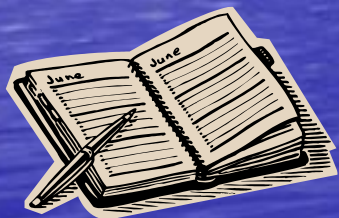
**Koʻngul durji ichra guhar soʻzdurur,
Boshar gulshanida samar soʻzdurur**

Tiling birla koʻnglingni bir tut.

*Oqil chin so'zdin o'zgani demas,
Ammo barcha chinni ham demak-oqil ishi emas.*

Tilga ixtiyorsiz - elga e'tiborsiz.

*Og'izga kelganni demak nodonning ishi,
Olig'a kelganni emak hayvonning ishi.*

**SO‘Z GUHARIG‘A ERUR ONCHA SHARAF –
KIM, BO‘LA OLMAS ANGA GAVHAR SADAF.
TO‘RT SADAF GAVHARINING DURJI UL,
YETTI FALAK AXTARINING BURJI UL.
BOG‘CHAI DAHRKI YUZ TOZA GUL,
TOPTI QAYONKIM NAZAR ETTI KO‘NGUL...**

A.Navoiy "Hayrat-ul abror" dostoni

DONOLAR SO'Z HAQIDA

- *So'z-buyuk narsa. Shuning uchun han buyukki, so'z bilan odamlarni birlashtirish, so'z orqali ularni bir-birlari bilan yuzko'rmas qilib yuborish mumkin, so'z bilan mehr qozonish, so'z bilan nafrat va adovatga yo'liqish mumkin. Odamlarni bir-biridan ajratadigan so'zni aytishdan saqlan.*

L.N.Tolstoy

- *Qayerdagi so'z tirik ekan, u yerda hali ish ham o'lmagan.*

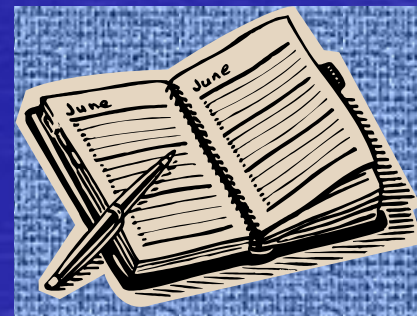
A.I.Gertsen

- *So'zdan kuchliroq narsa yo'q. O'tkir dalil va yuksak fikrlar safini yorib o'tish mumkin emas. So'z yovuzlarni yakson etadi, qal'alarni yiqadi. U ko'zga ko'rinmas qurol. So'z bo'lmasa, dunyo dag'al kuchlar qo'lida qolar edi.*

A.Frans

Qonga kirgan sut bilan
O'zbek tilim, o'z tilim.
Ardoqlayman yurt bilan
O'zbek tilim o'z tilim.
Kunlar alla tingladim,
Tunlar alla tingladim.
O'zligimni angladim,
O'zbek tilim o'z tilim.

*Kelib ketdi necha dunyolar,
Kuldi hayot, yig'radi o'lim.
Seni deb qurbon bo'ldi bobolar.
Ular ketdi, sen qolding tilim.
Belanchaging uzra Qoshg'ariy,
Kuylab o'tdi Qadim navoni,
Va navqiron yaproqlaringga
Dil qonini berdi Navoiy.*

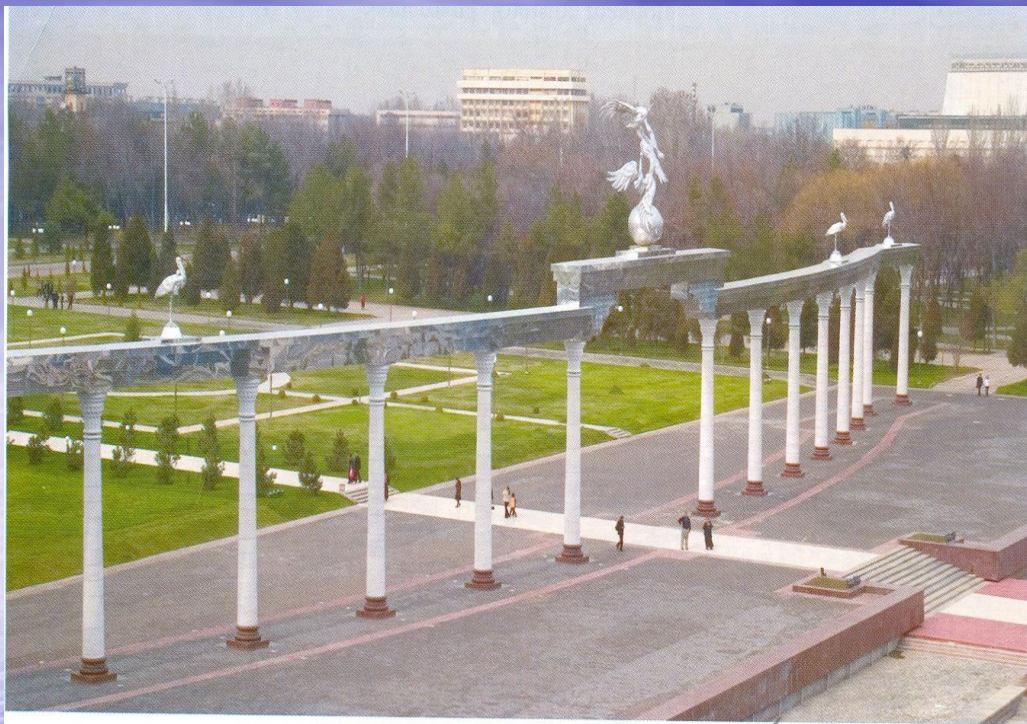

**Boyligingni, sofligingni kuyladim milliy tilim.
Dilni dillarga ulaysan misli mahkam ishtadek,
Ushbu rishtangga ko'ngilni boyladim milliy tilim.
Qo'llanur davlat maqomi endi tohgaysan rivoj,
Faxr etib ahliu zamonga so'yladim milliy tilim.
Asragay xalqim umrbod senga gard yuqmas sira,
Farzandingman mehrim izhor ayladim milliy tilim.**

ALISHER NAVOIY

**So'zdurki, nishon berur o'lukka jondin,
Soz'durki, berur xabar jonondin,
Insonni so'z ayladi judo hayvondin,
Bilkim, guhari sharifroq yo'q ondin.**

Toshkent. Ezgulik arkasi

Toshkent. Mustaqillik va ezgulik monumenti

E'TIBORINGIZ UCHUN
TASHAKKUR!